

Pasningsvejledning for *Phyllobates terribilis*

Foto: Rune Midtgaard.

Videnskabeligt navn: *Phyllobates terribilis*.

Dansk navn: Pilegiftfrø, i daglig tale kaldet "Terribilis" ofte med angivelse af farvevariant.

Udseende: *Phyllobates terribilis* er en stor farvefrøart, der er helt op til 50 mm lang. Huden er glat. Grundfarven er gul, gul-orange, bleg-grøn til næsten hvid og ofte med enkelte sorte pletter. De er meget svære at kønsbestemme, men hunnerne er som regel større og kraftigere end hannerne.

Udbredelse i naturen: Arten lever i 100-200 m's højde i Cauca-området i det sydvestlige Colombia.

Biologi: Det er en karakteristisk art fra bunden af lavlandsregnskoven, hvor den ofte findes i nærheden af små vandløb. Den kan side fremme om dagen uden at frygte for rovdyr, da den i naturen er meget giftig og har klare advarselsfarver. I naturen lever farvefrøer for en stor dels vedkommende af tropiske myrer, der indeholder nogle kemiske stoffer, som frøen udnytter til at danne sin egen hudgift.

Hold i terrarium: *P. terribilis* holdes parvis eller i trioer af 1 han og 2 hunner i standardterrariumer på fx 50x50x50 cm eller større. Starter man med ungdyr, er der større chance for at få frøer af begge køn, hvis man starter med mindst 4 dyr, da de er meget svære at kønsbestemme. Terrariumerne indrettes som en lysning i en tropisk regnskov med fx et bundlag af pinjebark, lavasten eller xaxim og ovenpå dette et lag visne blade. Dertil grove grene at klatre på og forskellige planter såsom javamos, slyngplanter og bromelier. Terrariumet overbruses dagligt. Morgen og aften bør luftfugtigheden være tæt på 100 %, og ved middagstid 70-75 %. Hvis man bruger kalkfrit vand (fx regnvand eller ionbyttet vand), slipper man for kalkpletter på blade og terrariumruder. Der belyses 12-14 timer dagligt med lysstofrør eller energisparepærer. Frøerne vil sætte pris på en lille flad vandbeholder eller en lavvandet vanddel, hvor de kan bade og afsætte deres haletudser. Dagtemperaturen skal ligge på 25-28°C, og om natten skal temperaturen falde med 5°C til almindelig stuetemperatur. Terrariumet indrettes tillige med et skjul, hvor hunnen kan lægge sine æg. Det kan være en halv skal af en kokosnød, der danner en hule over en petriskål. Terrariumet må ikke anbringes i direkte sollys, idet der så opstår risiko for overophedning, hvilket kan koste dyrene livet.

Foder: *Phyllobates terribilis* har en meget voldsom appetit og kan tage relativt store fødeemner, dels pga. størrelsen og dels fordi *Phyllobates*-arterne som de eneste farvefrøer har tænder. Foderet kan udgøres af bananfluer, springhaler, tropiske hvide bænkebidere, små fårekylinger, mælkeurttæger, ovnfisk, voksmøllarver og vildt foder af passende størrelse. Danske myrer kan ikke bruges som foder! Voksne skal fodres 5-6 gange om ugen, unger dagligt. Foderet overdrysses med et egnet vitaminpulver. Det er vigtigt at give præcis så meget foder, at der er spist op, inden der skal fodres igen.

Hold med andre dyr: Bør holdes som eneste art og kun én farvevariant i terrariumet for at undgå krydsninger.

Levealder: De kan leve op til 25 år i fangenskab, men lever væsentligt kortere i naturen.

Giftighed: *P. terribilis* er den giftigste frø i verden. Emberá-indianerne bruger frøernes hudsekret til pilegift. Arten spises dog af slangen *Liophis epinephalus*. I naturen får farvefrøer deres hudgifte fra giftige insekter såsom små tropiske myrer og tusindben. Dyr, der er opdrættet i fangenskab, er kun svagt giftige, fordi de ikke får giftige foderdyr at spise. Af hensyn til frøerne bør man dog ikke håndtere dem med hænderne. Hvis de skal indfanges eller undersøges, er det bedst at bruge en gennemsigtig bøtte. Når man har arbejdet i terrariumet, skal man naturligvis vaske hænder.

Sygdomstegn: Frøens hud skal være hel og uden sår eller områder, der ser røde og irriterede ud. Man skal specielt være opmærksom på området omkring gattet og på indersiden af bagbenene. Der må heller ikke forekomme hudområder, der virker vattede eller svampede, hvilket til tider ses på dyr, der har slået sig og efterfølgende fået infektioner i såret. *Terribilis* skal virke kraftig og muskuløs, når den sidder i hvilestilling. Den må ikke virke lang og slank. Raske dyr vil ofte sidde fremme. Sygdomstegn kan være hyppige hamskifter, ballonagtig krop, passivitet/hyperaktivitet, appetitløshed, mat og tør hud. Hvis dyret ikke trives, skal man søge kvalificeret hjælp hurtigt og isolere det syge dyr fra andre frøer.

Adfærd: *Terribilis* er en dagaktiv frø, som altid sidder fremme. Den har et trillende kald. Er terrariumet tæt beplantet og udstyret med gemmesteder, ser man typisk mere til sine frøer, end hvis man indretter et goldt terrarium. Farvefrøer har ikke amplexus, altså at hannen omklammer hunnen under parringen. Ser man frøer i noget, der minder om amplexus, er det typisk to frøer af det samme køn, der udkæmper revirkampe. Hannen kalder på hunnen, som følger ham rundt i terrariumet, mens hun nusser og skubber ham hen mod et passende æglægningssted. Der lægges typisk 15-20 æg ad gangen, som klækker efter ca. 15-20 dage. Hannen kan selv transportere haletudserne til vandbeholderen, hvor de derefter bliver overladt til sig selv. Haletudserne kan fodres med specielt haletudsefoder, tørfoder til akvariefisk, regnormebidder m.m.

Lovgivning: *Terribilis* er truet i naturen på grund af ødelæggelse af dens naturlige levesteder og handel med den er reguleret af Washingtonkonventionen (står på CITES liste II og EU-bilag B). Derfor skal man sørge for en skriftlig opdrætserklæring eller en kopi af importpapirerne ved køb og salg.

Frøgruppen
www.nhf.dk/dartfrog

Denne pasningsvejledning er for hold af padder som hobbydyr. Disse padder kan også holdes forsvarligt på andre måder end beskrevet i denne vejledning. Ver. 1 2008/9 Flemming Andersen.